

LANDLÆKNISEMBÆTTIÐ

Sóttvarnalæknir

FARSÓTTAFRÉTTIR

2. árg. 11. tölublað. Nóvember 2006.

EFNI:

Heilbrigðis-
vottorð
útlendinga vegna
smitsjúkdóma **1**

Ritstjórn
Haraldur Briem sóttvarna-
læknir, ábm.
Ása St. Atladóttir
Guðrún Sigmundsdóttir
Sigurlaug Hauksdóttir
Þórólfur Guðnason

Ritstjóri
Jónína M. Guðnadóttir

LANDLÆKNISEMBÆTTIÐ
SÓTTVARNALÆKNIR

Austurströnd 5
170 Seltjarnarnes
Sími: 510 1900
Bréfasími: 510 1920

Netfang: mottaka@landlaeknir.is
Veffang: www.landlaeknir.is

Heimilt er að nota efni þessa
fréttabréfs, sé heimildar getið.

HEILBRIGÐISVOTTORÐ ÚTLENDINGA VEGNA SMITSJÚKDÓMA

Heilbrigðisvottorð sem dvalarleyfisum-sækjendur þurfa að leggja fram hér á landi eru annars vegar vegna kröfu opinberra aðila og hins vegar vegna kröfu vinnuveitenda þegar sótt er um atvinnuleyfi vegna sérstakra aðstæðna á vinnustað.

Opinberar kröfur um slík heilbrigðisvottorð eru gerðar í samræmi við reglugerð um útlendinga og í lögum um atvinnuréttindi útlendinga, fyrst og fremst í því augnamiði að tryggja að sá sem hyggur á búsetu hér á landi, hvort sem það er tímabundið eða til langframa, sé ekki haldinn smitsjúkdómi sem ógnað getur almannaheill.

Í sóttvarnalögum eru ákvæði um að heimilt sé að setja reglur um læknisrannsókn ef fólk kemur frá landsvæðum þar sem hættulegir smitsjúkdómar eru landlægir. Þessar reglur gilda um fólk sem kemur frá löndum utan evrópska efnahagssvæðisins, EES. Það hindrar þó ekki að hægt sé að setja slíkar reglur fyrir fólk sem kemur frá EES-landi ef sérstakar aðstæður eru fyrir hendi.

Útlendinga, sem koma til landsins, má gróft flokka í þrjá hópa.

1. Ferðamenn sem hafa heimild til að vera hér á landi í allt að 3 mánuði. Undir venjulegum kringumstæðum eru engar kröfur gerðar um að þeir framvísi heilbrigðisvottorði enda tíminn sem þeir dvelja hér á landi það stuttur

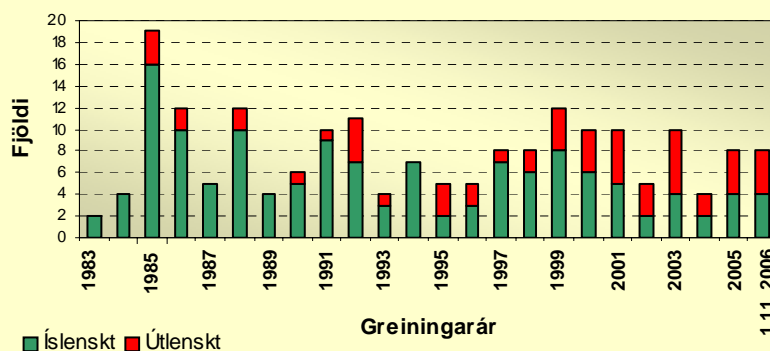
að líkurnar eru litlar á því að þeir ógni heilsu manna.

2. Fólk sem kemur hingað til náms eða tímabundinna starfa (lengur en í þrjá mánuði en skemur en tvö ár, t.d.) þarf að framvísa heilbrigðisvottorði. Hið opinbera gerir kröfu til þess að þeir einstaklingar séu ekki haldnir bráðsmitandi sjúkdómum sem ógna heilsu manna.

3. Þriðji hópurinn eru þeir sem sækja um dvalarleyfi með framtíðarbúsetu hér á landi í huga. Þá er mikilvægt að horfa til alvarlegra smitsjúkdóma sem ekki eru mikið smitandi, ekki síður en þeirra sem eru bráðsmitandi. Ástæðan fyrir þessu er

Mynd 1

Greining HIV-smits eftir ríkisfangi

að eftir því sem á tímum líður sem dvalist er í landinu aukast líkurnar á smitun til annarra í landinu.

Þeir smitsjúkdómar sem sérstök ástæða er til að fylgjast með um þessar mundir hjá fólki sem flyst til landsins er HIV-smit, lifrabólga B og berklar. Hér verður greint frá HIV-smiti og lifrabólgu B, en fjallað verður um berkla í næsta tölublaði Farsóttáfrétta.

(Framhald bls. 2)

Það sem af er þessu ári hafa átta manns greinst með HIV-smit hér á landi, fimm karlar og þrjár konur. Einn hefur látist á árinu af völdum alnæmis.

Það er ekki síður mikilvægt að greina smit af völdum lifrabólgu B en HIV meðal fólks sem flyst til landsins til langdvalar.

HIV smit

Það sem af er þessu ári hafa átta manns greinst með HIV-smit hér á landi, fimm karlar og þrjár konur. Einn hefur látist á árinu af völdum alnæmis.

Af þessum tölum má ráða að HIV-faraldurinn hér á landi sé í jafnvægi og sjúkdómurinn landlægur. Engar breytingar eru enn sem komið er greinanlegar ef flokkað er eftir áhættuhegðun og áhættuhópum.

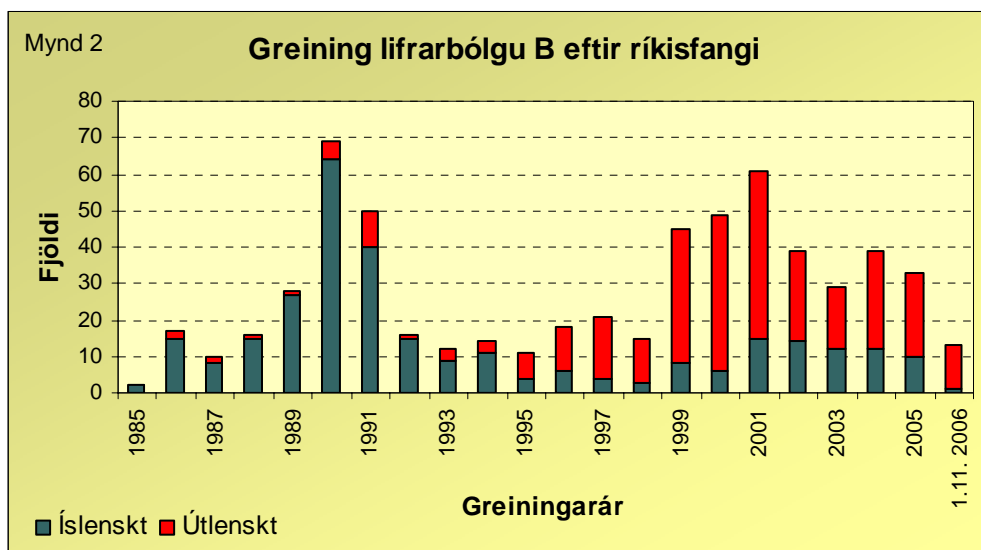
Allstór hluti þeirra sem greinast með HIV er fólk sem sækir um dvalarleyfi hér á landi (mynd 1, bls. 1). Margir þeirra sem greinast með HIV-smit koma frá löndum þar sem HIV er mjög útbreitt.

Þessar niðurstöður benda til þess að HIV-skimun meðal innflytjenda til landsins sé

Einnig verður að hafa það í huga að HIV er ekki bráðsmitandi með sama hætti og ýmsir öndunarferasjúkdómar á borð við berkla.

Lifrabólga B

Lifrabólga B er blóðsmitandi sjúkdómur sem er víða mjög útbreiddur í heiminum. Viðvarandi lifrabólga B getur valdið skorpulifur og lifrarfrumukrabbameini en líkurnar á því aukast því lengur sem gengið er með smit. Mörg lönd hafa hafið bólusetningu gegn sjúkdómnum, en bólusetningin er talin veita ævilanga vörn við honum. Ekki hefur verið talin ástæða til að hefja almenna bólusetningu gegn lifrabólgu B hér á landi vegna þess að sjúkdómurinn er fátíður þótt faraldur hafi gengið hér á landi meðal fíkniefnaneytenda á árunum 1989–1991 (mynd 2).

þýðingarmikil. Það er mikilvægt fyrir fólk sem hyggst búsetjast hér á landi að vita að það sé HIV-smitað því að hægt er að meðhöndla sjúkdóminn og hindra að hann þróist yfir í alnæmi. Það er einnig mikilvægt að meðhöndla sjúkdóminn til að draga úr líkum á því að móðir smiti barn sitt við fæðingu. Síðast en ekki síst er mikilvægt að þekkja til sjúkdómsins til að draga úr líkum á að smita aðra, t.d. við kynmök.

Hitt er álitamál hvaða tilgangi það þjónar að HIV-prófa þá sem koma til landsins í skamman tíma, t.d. til námsdvalar eða skemmi vistar. Það þjónar ekki tilgangi að hefja kostnaðarsama ævilanga meðferð hér á landi sem óvíst er að haldið verði áfram þegar viðkomandi snýr til heimalandsins.

Stórt hlutfall þeirra sem greinast með sjúkdómnum eru dvalarleyfisumsækjendur sem koma frá þeim heimshlutum þar sem hann er landlægur (Jónsdóttir G et al. *Læknablaðið* 2006; 92: 669–73). Þar er algengasta smitleiðin frá móður til barns við fæðingu eða eftir fæðingu.

Það er ekki síður mikilvægt að greina smit af völdum lifrabólgu B en HIV meðal fólks sem flyst til landsins til langdvalar. Ástæðurnar eru þær að lifrabólga B er læknanleg í mörgum tilvikum og hægt er að vernda einstaklinga í nánasta umhverfi sjúklings með bólusetningu. Sérstaklega er mikilvægt atriði að hægt er að rjúfa smitleið frá móður til barns með því að bólusetja barnið þegar við fæðingu.